

KĀ NEPAZAUDĒT (SAVAS) **VĒRTĪBAS** DIGITĀLAJĀ PASAULĒ?

Vents Sīlis,

Asoc. prof., RSU,

16.12.2020.

ŠĪS SARUNAS (IESPĒJAMĀ) VĒRTĪBA..?

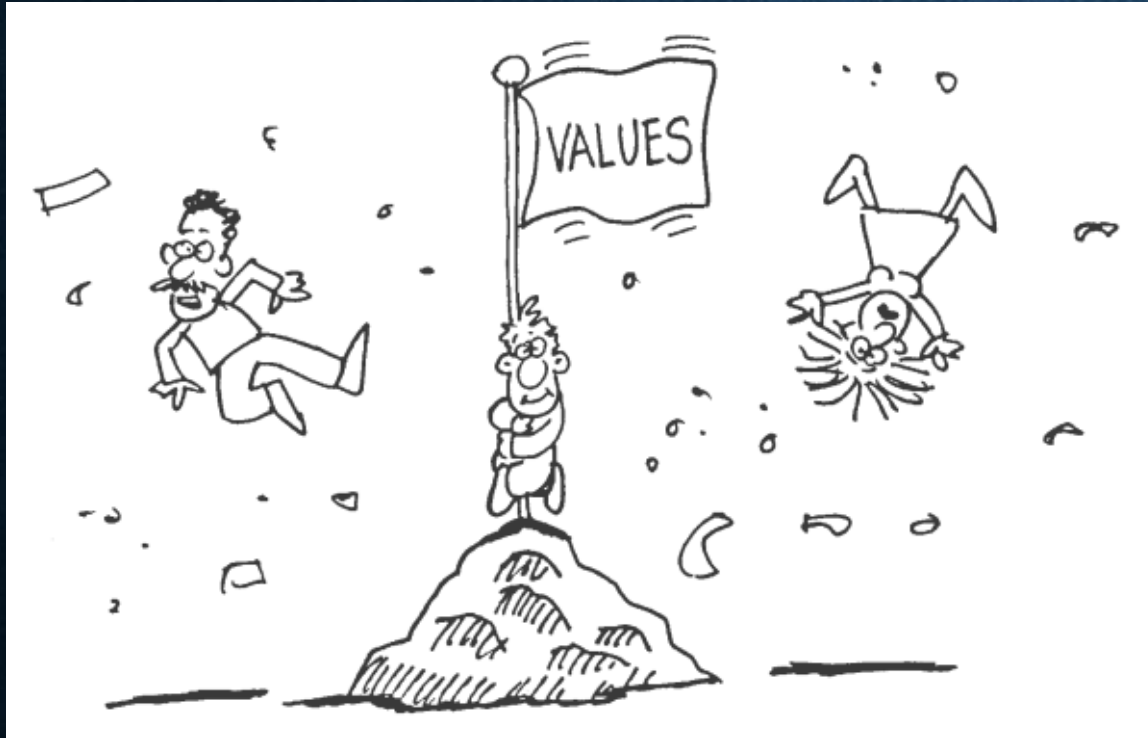

Kas mēs esam? – Apmācību dalībnieki!

Kas mums patika? – Mums viss patika!

Ko no tā mēs pielietosim savā darbā? – Neko!

VĒRTĪBU JĒDZIENS

- Vērtība = (relatīvi) stabils priekšstats, par to, kas ir vēlams un labs.
- Vērtības ir mūsu **cilvēcības mērs**.

VĒRTĪBU JĒDZIENS

Lūdzu, nosauciet vismaz 5 no savām **personīgajām** vērtībām...

Vērtību ietekme ir lielākoties neapzināta.

VĒRTĪBU = KAUT KAS PERSONISKS

Tas, kas mani **emocionāli uzrunā, satrauc.**

Tas, kas mani **motivē.**

Tas, kas man liekas **vispārcilvēciski svarīgs.**

Ja es nerīkošos saskaņā ar to, es **vilšos sevī**, jutīšu **kaunu** un **vainu.**

Tā vārdā esmu gatavs zaudēt visu pārējo (dažkārt – dzīvību).

VĒRTĪBAS KĀ MĒRĶI/LĪDZEKĻI

Terminālās = *mērķi*

Personīgās – laime,
mīlestība, draudzība,
brīvība, iekšējā
harmonija.

Sociālās –
vienlīdzība, drošība,
miers.

Instrumentālās = *līdzekļi*

Morālās –
godīgums,
taisnīgums,
drosme,
uzticamība.

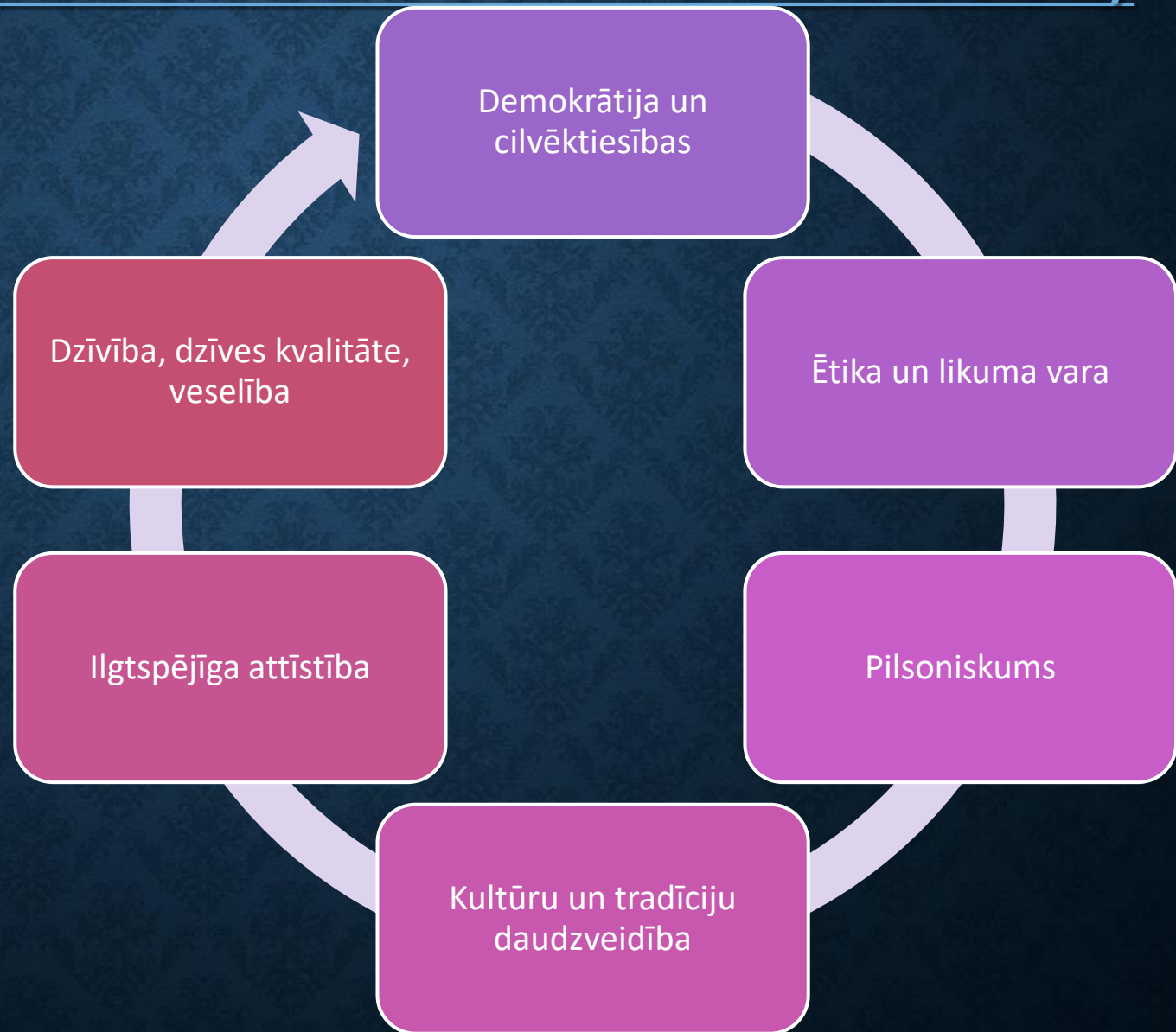
Profesionālās –

1. profesionalitāte, efektivitāte, sadarbība;
2. godprātība, atbildība, darbs sabiedrības labā;
3. valsts ilgtspēja un sabiedrības labklājība;
4. atklāta un sabiedrībai pieejama valsts pārvalde

VĒRTĪBAS? KĀDAS? KAM? VAI VISPĀR?

EUROPEAN ETHICS AND VALUES FRAMEWORK

[HTTP://WWW.IEV.SI/EUROPEAN-ETHICS-AND-VALUES-FRAMEWORK-EEVVF/](http://www.iev.si/european-ethics-and-values-framework-eevfv/)

EUROPEAN ETHICS AND VALUES FRAMEWORK

[HTTP://WWW.IEV.SI/EUROPEAN-ETHICS-AND-VALUES-FRAMEWORK-EEVTF/](http://www.iev.si/european-ethics-and-values-framework-eevtf/)

- **Cilvēcība** – brīvība, mīlestība, cieņa, tolerance.
- **Gudrība** – atvērts prāts, atbildība, zinātkāre.
- **Dzīvība, daba un veselība.**
- **Sociālas rūpes** – savstarpējā cieņa, vienlīdzība, solidaritāte.
- **Taisnīgums** – cieņa pret likumu, cilvēktiesības, pilsoniskums.
- **Universālisms** – **cieņa pret daudzveidību un atšķirību.**
- **Godprātīgums** – godīgums, drosmē, neatlaidība.
- **Darbs, radītspēja** – izcilība, uzņēmība, ekonomiska atbildība.
- **Tradīcijas** – cieņa pret tradīciju, lojalitāte, patriotisms.
- **Kultūra** – pasaules redzējums/relīģija, kā arī mākslas, kultūras un skaistuma novērtējums, **izglītības un citu civilizācijas sasniegumu novērtējums.**

VĒRTĪBAS? KĀDAS? KAM? VAI VISPĀR?

Disonanse:

- starp **vārdiem un darbiem** – domājam vienu, darām otru, bērniem mācām trešo.
- starp **vērtību saturu**: cilvēki vienas un tās pašas vērtības saprot atšķirīgi.

VĒRTĪBAS? KĀDAS? KAM? VAI VISPĀR?

Vērtības atspoguļo sociālo sašķeltību.

- Vērtību plurālisms – **nebūt ne visi** konkrētās sabiedrības pārstāvji atbalsta visas minētās vērtības.
- **Vērtību konflikts?**

Pavļuts: Bērniem līdz 13 gadu vecumam maskas būs jāvalkā, lai samazinātu riskus vīrusa nekontrolētai izplatībai

7. decembrī 17:20 LETA

5 komentāri

f 20 t 0

VLADISLAVS PROŠKINS / F64

Nosacījums par obligātu masku lietošanu arī bērniem no septiņu līdz 13 gadu vecumam ir preventīvs, lai pēc iespējas samazinātu riskus Covid-19 vīrusa nekontrolētai izplatībai skolās un sabiedrībā kopumā, aģentūrai LETA pauda "Attīstībai/Par!" Saeimas frakcijas priekšsēdētājs Daniels Pavļuts.

VĒRTĪBAS VAI (..)ĒRTĪBAS?

- Neētiska rīcība = balstīta egoismā un **īstermiņa** izdevīgumā.
 - Parasti parazitē uz pārējo rēķina.
- Vērtībās balstīta rīcība = prasa **lielākus resursus** (laiku, naudu un enerģiju).

5 AKSIOMAS

1. Vērtību skaits, kas piemīt vienam indivīdam, ir **relatīvi neliels**.
2. **Vienas un tās pašas vērtības** piemīt visiem cilvēkiem, atšķiras to prioritārais izkārtojums.
3. Vērtības vienmēr ir organizētas **sistēmās**.

(M. Rokeach, (1973), *“The Nature of Human Values”*).

5 AKSIOMAS

4. Konkrētu vērtību izpratne var būt **ļoti atšķirīga** atkarībā no:

(M. Rokeach, (1973), *"The Nature of Human Values"*).

5 AKSIOMAS

5. Vērtības tāvai citādi manifestē sevi gandrīz visās cilvēciskās aktivitātes sfērās.
- Tātad, par mūsu vērtībām **liecina** tas, kā tieši mēs **domājam, runājam un izturamies**.

(M. Rokeach, (1973), *“The Nature of Human Values”*).

VĒRTĪBAS? KĀDAS? KAM? VAI VISPĀR?

Varbūt vērtības ir fikcija, kam nav sakara ar realitāti?

Vērtības kā *ideāli* – tās eksistē pateicoties mūsu **ticībai** un **rīcībai**.

NOBEIGUMĀ

Lai kādas organizācijas praksē parādītos vērtības, tās vadītājiem jāķļūst par **vērtību līderiem**, kuri:

- nosaka vērtības,
- komunicē tās, uzturot diskusiju par vērtību saturu un būtību,
- praktizē tās – īsts līderis iemieso šīs vērtības, iedvesmojot ar savu piemēru.

PALDIES!